

ภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่และภาพรวม ปี 2565

วันพฤหัสบดีที่ 2 มีนาคม 2566 เวลา 09.30 น.
ณ ห้องประชุม 521 อาคาร 5 ชั้น 2
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1. ความเคลื่อนไหวทางสังคม ไตรมาสสี่และภาพรวม ปี 2565

%	การจ้างงาน 	อัตราการว่างงาน 	หนี้สินครัวเรือน 	การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง
Q4/2565	+1.5	1.15	+3.9 (Q3)	+308.4
2565	+1.0	1.32	N.A.	+134.9
%	การบริโภคเหล้าและบุหรี่ 	คดีอาญา 	การรับแจ้งผู้ประสบภัยจากรถ 	การคุ้มครองผู้บริโภค
Q4/2565	+3.7	-5.9	+1.1	-25.7
2565	+1.9	-18.4	+4.9	+9.6

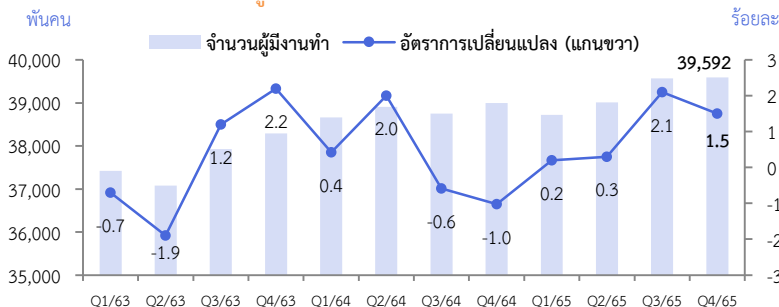
• ไตรมาสสี่ ปี 2565 การจ้างงานปรับตัวดีขึ้น จากสาขานอกภาคเกษตรกรรม ขณะที่การจ้างงานภาคเกษตรกรรมยังคงหดตัวต่อเนื่องตั้งแต่ไตรมาสสอง

การจ้างงาน

ผู้มีงานทำ มีจำนวน 39.6 ล้านคน ขยายตัวร้อยละ 1.5 จากการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นใน **สาขานอกภาคเกษตรกรรม** โดยเฉพาะในสาขาโรงแรม/ภัตตาคาร ขณะที่ **ภาคเกษตรกรรม** ยังคงหดตัวจากปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้และการเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่สาขาอื่น

ผู้มีงานทำและอัตราการเปลี่ยนแปลง

ภาคเกษตรกรรม

ที่มา: การสำรวจภาวะการดำเนินงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (LFS)

12.2 ล้านคน
(-3.4%)

นอกภาคเกษตรกรรม

27.4 ล้านคน
(+3.9%)

การผลิต
+4.4%

ก่อสร้าง
-1.0%

ค้าส่ง/ค้าปลีก
+2.0%

ขนส่ง/เก็บสินค้า
+4.6%

โรงแรม/ภัตตาคาร
+6.6%

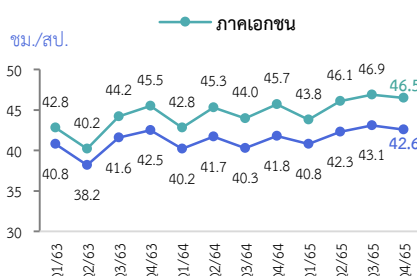
ที่มา: LFS

ชั่วโมงการทำงาน

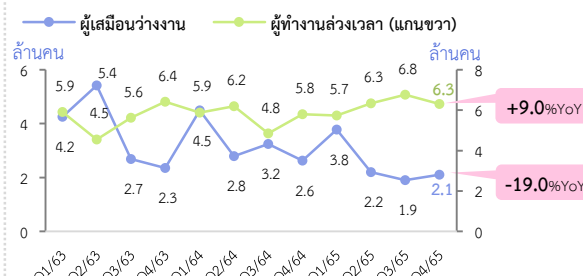
ชั่วโมงการทำงานปรับตัวดีขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา โดยชั่วโมงการทำงานภาพรวมและภาคเอกชนเฉลี่ย อยู่ที่ 42.6 และ 46.5 ชั่วโมง/สัปดาห์ ขณะที่ **ผู้เสมือนว่างงาน*** มีจำนวน 2.1 ล้านคน ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 19.0 เช่นเดียวกับ **ผู้ว่างงานแฝง**** ที่ลดลงร้อยละ 28.0 เหลือ 1.5 แสนคน

ชั่วโมงการทำงานเฉลี่ย

ที่มา: LFS

ผู้เสมือนว่างงานและผู้ทำงานล่วงเวลา

ที่มา: LFS

* ผู้เสมือนว่างงาน หมายถึง ผู้มีงานทำ 0 - 20 ชั่วโมง/สัปดาห์ ในภาคเกษตร และ 0 - 24 ชั่วโมง/สัปดาห์ นอกภาคเกษตร

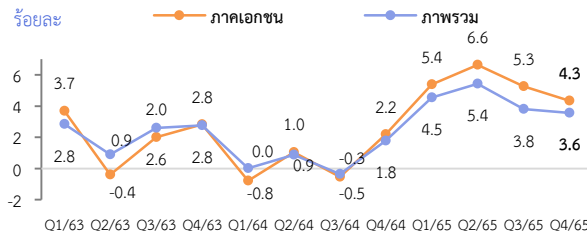
** ผู้ทำงานล่วงเวลา คือ ผู้มีงานทำที่ทำงานมากกว่า 50 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ค่าจ้างแรงงาน

การปรับเพิ่มค่าจ้างขึ้นต่ำเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2565 ที่ผ่านมามีค่าจ้างแรงงานทั้งภาพรวมและภาคเอกชนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยอยู่ที่ 13,964 และ 15,416 บาท ต่อคนต่อเดือน ตามลำดับ

อัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างแรงงาน

ที่มา: LFS

- การว่างงานปรับตัวใกล้เคียงกับช่วงก่อนการแพร่ระบาดของ COVID-19 เช่นเดียวกับการว่างงานในระบบที่มีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง

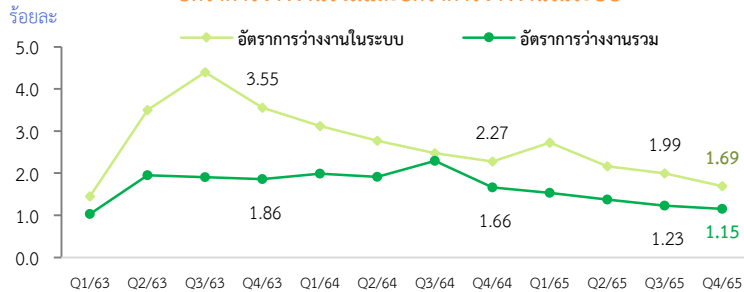
อัตราการว่างงาน ลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 1.15 โดยมีผู้ว่างงานจำนวน 4.6 แสนคน เช่นเดียวกับการว่างงานในระบบที่ปรับตัวดีขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 1.69 คิดเป็น ผู้ว่างงานในระบบ 1.96 แสนคน

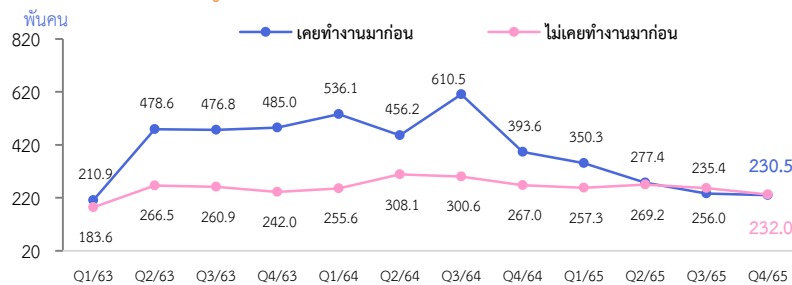
การว่างงานลดลงทั้งผู้ว่างงานที่เคยทำงานมาก่อนและไม่เคยทำงานมาก่อน โดยมีจำนวน 2.30 แสนคน และ 2.32 แสนคน ลดลงร้อยละ 41.4 และ 13.1 ตามลำดับ

อัตราการว่างงานรวมและอัตราการว่างงานในระบบ

ผู้ว่างงานที่เคยทำงานมาก่อนและไม่เคยทำงานมาก่อน

การว่างงานตามระดับการศึกษา

อัตราการว่างงานตามระดับการศึกษา ลดลงต่อเนื่องในทุกระดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และลดลงต่ำกว่าช่วงก่อน COVID-19 ในระดับชั้นมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา

อัตราการว่างงานตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	Q4/62	Q4/63	Q4/64	Q3/65	Q4/65	
					จำนวน (พันคน)	อัตรา
ประถมศึกษาและต่ำกว่า	0.53	0.96	0.82	0.46	86.49	0.56
มัธยมต้น	1.07	2.09	1.80	1.02	60.18	0.88
มัธยมปลาย	1.13	1.99	1.72	1.46	82.50	1.33
อาชีวศึกษา	1.48	2.44	1.81	1.82	21.48	1.32
วิชาชีพชั้นสูง	1.40	2.83	1.97	1.71	35.59	1.43
อุดมศึกษา	1.71	3.28	3.26	2.49	176.26	2.36

ที่มา: LFS

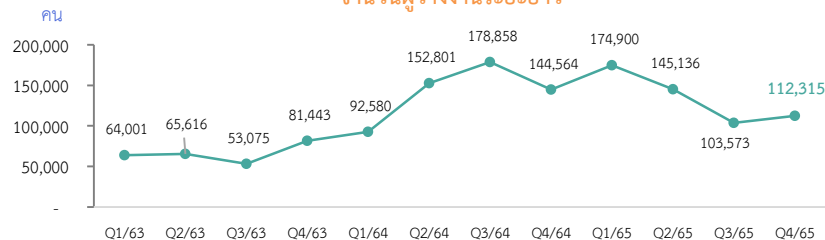

การว่างงานระยะยาว

การว่างงานระยะยาว ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน ร้อยละ 23.7 เหลือจำนวน 1.1 แสนคน

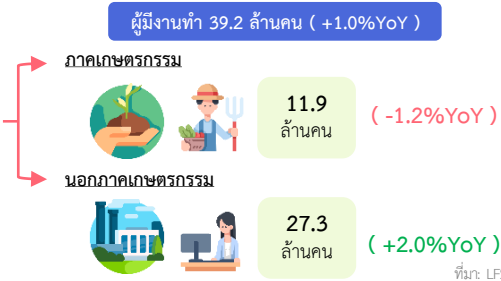
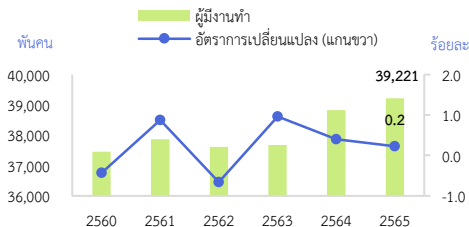
จำนวนผู้ว่างงานระยะยาว

* ผู้ว่างงานระยะยาว หมายถึง ผู้ว่างงานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป

การจ้างงาน

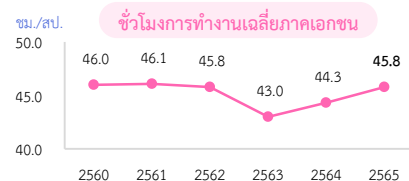
อัตราการมีงานทำ ปี 2565 ปรับตัวเพิ่มขึ้นมาอยู่ในระดับเดียวกับช่วงก่อน COVID-19 เป็นผลจากการจ้างงานนอกภาคเกษตรกรรมที่ฟื้นตัวตามภาวะของเศรษฐกิจ ขณะที่ภาคเกษตรกรรมมีการจ้างงานหดตัวจากผลกระทบจากอุทกภัยและการย้ายสาขาการทำงานของแรงงาน

ชั่วโมงการทำงาน

ชั่วโมงการทำงานภาคเอกชนปรับตัว

ดีขึ้นเทียบกับช่วงก่อน COVID-19 อยู่ที่ 45.8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อีกทั้งการทำงานต่ำระดับยังลดลงกว่าร้อยละ 54.6

การว่างงาน

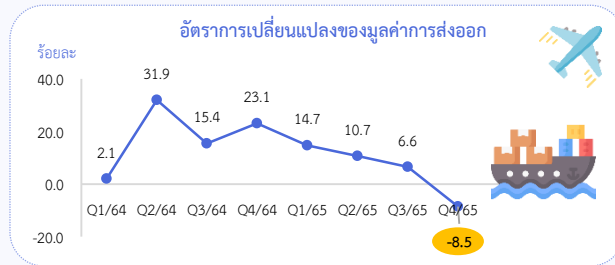
อัตราการว่างงาน ปี 2565 ลดลงมาอยู่ที่

ร้อยละ 1.32 และแม้ว่าผู้ว่างงานที่ไม่เคยทำงานมาก่อนจะลดลงจากปี 2564 แต่ยังมีจำนวนสูงกว่าช่วงก่อน COVID-19

ประเด็นด้านแรงงานที่ควรให้ความสำคัญ

1 การจ้างงานในอุตสาหกรรมส่งออกและโอกาสการหางานของเด็กจบใหม่ ภาวะเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวแบบค่อยเป็นค่อยไปและการส่งออกที่หดตัว อาจส่งผลกระทบต่อจ้างงานในสาขาที่เกี่ยวข้อง และเป็นอุปสรรคต่อการหางานของเด็กจบใหม่

2 ภาวะค่าครองชีพของแรงงานจากอัตราเงินเฟ้อที่ยังอยู่ในระดับสูง แม้ว่าการปรับค่าจ้างขั้นต่ำทั่วประเทศในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้อำนาจซื้อของแรงงานปรับตัวดีขึ้นบ้าง

อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (มกราคม 2566) = 5.02%

3 การขาดแคลนแรงงานในภาคการท่องเที่ยว ที่ยังคงมีอยู่

ปี 2566 คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาในประเทศไทย

ปัจจุบันกิจการโรงแรม ที่พัก ภัตตาคาร และร้านค้ายังมีความต้องการแรงงาน ≈ 10,000 ตำแหน่ง ใน 60 จังหวัด

หนี้สินครัวเรือน

หนี้ครัวเรือนไตรมาสสาม ปี 2565 ขยายตัวร้อยละ 3.9 เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 86.8 ต่อ GDP ขณะที่คุณภาพสินเชื่อภาพรวมทรงตัว

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	รายปี	รายไตรมาส									
	2562	Q2-63	Q3-63	Q4-63	Q1-64	Q2-64	Q3-64	Q4-64	Q1-65	Q2-65	Q3-65
หนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท) ①	13.49	13.58	13.77	14.03	14.13	14.27	14.34	14.58	14.66	14.76	14.90
%YoY	5.1	3.8	3.9	4.0	4.7	5.1	4.1	3.9	3.7	3.5	3.9
%QoQ (ไม่ปรับฤดูกาล)	-	0.6	1.4	1.9	0.7	1.0	0.5	1.7	0.5	0.7	0.9
ผลรวมของ Nominal GDP ใน 4 ไตรมาส (ล้านล้านบาท) ②	16.9	16.2	15.9	15.6	15.6	15.9	16.0	16.2	16.4	16.8	17.2
สัดส่วนหนี้ต่อ GDP (①/②)	79.9	83.9	86.8	89.7	90.8	89.6	89.6	90.1	89.2	88.1	86.8

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย และ สศช.

หนี้สินครัวเรือนขยายตัวในทุกประเภทสินเชื่อ โดยสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลขยายได้เท่ากับขยายตัวในอัตราสูง

อัตราการขยายตัวของหนี้ครัวเรือน จำแนกรายวัตถุประสงค์ (ร้อยละ)

ณ สิ้นสุดระยะเวลา (%YoY)	สัดส่วนหนี้ Q3/65	2564				2565		
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
หนี้สินครัวเรือน (รวม)	100.0	4.7	5.1	4.1	3.9	3.7	3.5	3.9
เพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์	34.7	6.4	6.3	5.8	5.0	4.5	4.1	4.1
เพื่อยานยนต์	12.1	2.9	2.7	0.3	1.2	0.6	0.3	1.2
เพื่อการประกอบธุรกิจ	18.1	4.7	6.0	5.7	5.1	5.1	3.8	3.4
เพื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลอื่น	28.2	6.1	5.9	4.3	4.2	4.1	4.9	6.3
- สินเชื่อส่วนบุคคล	19.8	6.7	5.4	2.1	0.8	0.6	0.0	2.0
- สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ*	5.5	3.0	9.6	18.3	22.5	22.7	25.1	21.4
- สินเชื่อบัตรเครดิต	3.0	6.0	4.4	-0.5	1.6	2.5	8.8	11.8
สินเชื่ออื่นๆ	6.8	-4.5	-2.0	-1.1	-0.3	0.7	-0.5	0.0

ไตรมาสสี่ ปี 2565 ภาพรวมคุณภาพสินเชื่อในระบบธนาคารพาณิชย์ทรงตัว แต่ต้องเฝ้าระวังสินเชื่อยานยนต์ เนื่องจากมีสัดส่วน SM ต่อสินเชื่อรวมเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

สัดส่วนต่อสินเชื่อรวมของสินเชื่อเกือบทุกประเภท ปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อย และยังอยู่ในระดับต่ำ

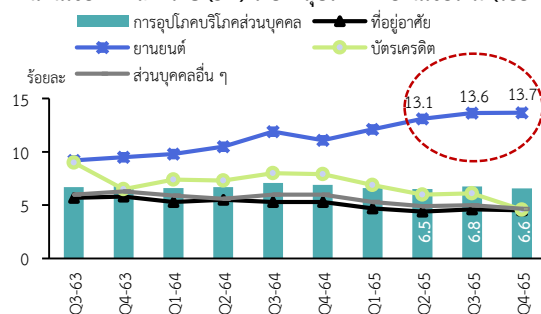
สัดส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ต่อสินเชื่อรวม รายวัตถุประสงค์ (ร้อยละ)

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	2564		2565			
	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
NPL (รวม)	2.89	2.73	2.78	2.69	2.62	2.62
ที่อยู่อาศัย	3.62	3.52	3.51	3.38	3.25	3.01
ยานยนต์	1.72	1.50	1.47	1.48	1.66	1.88
บัตรเครดิต	3.00	2.25	2.78	2.68	2.46	3.12
ส่วนบุคคลอื่น	2.43	2.33	2.49	2.35	2.22	2.40

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

สินเชื่อยานยนต์มีสัดส่วน SM ต่อสินเชื่อรวมเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

สัดส่วนสินเชื่อกล่าวถึงพิเศษ (SM) รายวัตถุประสงค์ต่อสินเชื่อรวม (ร้อยละ)

*สินเชื่อบุคคลภายใต้กำกับ คือ สินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน ซึ่งรวมถึงการให้สินเชื่อและการให้สินเชื่อแบบสินเชื่อในสินค้าที่ผู้ให้สินเชื่อไม่ได้จำหน่ายเอง (ยกเว้นสินค้าประเภททองและเครื่องจักร) เช่น ซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าในห้างสรรพสินค้า โดยชำระค่าสินค้าด้วยเงินที่ได้จากการขอสินเชื่อส่วนบุคคลฯ ของธนาคารแห่งประเทศไทย

◆ ไตรมาสสาม ปี 2565 ยอดคงค้างหนี้ NPL มีมูลค่า 1.09 ล้านล้านบาท แต่หนี้เสียดังกล่าวอยู่ระหว่างปรับโครงสร้างหนี้ถึง 7.8 แสนล้านบาท

◆ เมื่อพิจารณาหนี้เสียรายวัตถุประสงค์ พบว่า

สินเชื่อบัตรเครดิต

ลูกหนี้อายุต่ำกว่า 30 ปี เป็นลูกหนี้เพียงกลุ่มเดียวที่มีมูลค่า NPL ขยายตัว โดยขยายตัวร้อยละ 2.5 เพิ่มขึ้นเป็นไตรมาสที่สามติดต่อกัน

อัตราการขยายตัวของหนี้เสียของสินเชื่อบัตรเครดิต (%)

กลุ่มอายุลูกหนี้เสีย	Q4-64	Q1-65	Q2-65	Q3-65
<30	-3.2	1.3	1.4	2.5
30-49	1.6	2.8	-7.5	-7.1
50-59	0.3	-1.4	-13.5	-14.0
60 ปีขึ้นไป	2.7	1.0	-10.0	-11.2

สินเชื่อส่วนบุคคล

ลูกหนี้ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีมูลค่า NPL ขยายตัวค่อนข้างสูงและมีหนี้เสียต่อบัญชีสูงถึง 77,942 บาท

สินเชื่อยานยนต์

กลุ่มลูกหนี้อายุ 30-49 เป็นกลุ่มที่มีปัญหาในการชำระหนี้สูงที่สุด หรือมีมูลค่าหนี้เสียคิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 59.2 เมื่อเทียบกับกลุ่มอายุอื่นๆ

◆ กลุ่มลูกหนี้ที่เป็นหนี้เสียจากผลกระทบของ COVID-19 ยังมีปริมาณมาก แม้สถานการณ์การแพร่ระบาดจะคลี่คลายลง

โดยในไตรมาสสามมีลูกหนี้เสียดังกล่าว 4.0 แสนล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 2.2 แสนล้านบาทของไตรมาสหนึ่ง ปี 2565 และบัญชีหนี้เสียเกือบร้อยละ 60 มาจากสินเชื่อส่วนบุคคล

มูลค่าและจำนวนบัญชีลูกหนี้ที่กลายเป็นหนี้เสียจากผลกระทบของ COVID-19 (บัญชีที่มีสถานะ 21)

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	2565		
	Q1	Q2	Q3
มูลค่า (แสนล้านบาท)	2.20	3.96	4.00
จำนวนบัญชี (ล้านบัญชี)	2.7	4.3	4.7

ที่มา: บริษัท ข้อมูลเครดิตบูโรแห่งชาติ จำกัด (NCB)

* รวบรวมข้อมูลของสถาบันการเงินและบริษัทที่เป็นสมาชิกเครดิตบูโร อาทิ ธนาคารพาณิชย์ และบริษัทสินเชื่อเช่าซื้อ

ประเด็นที่ต้องติดตามและให้ความสำคัญ

1

การเร่งดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ที่เริ่มมีสัญญาณการผิดชำระหนี้

เพื่อลดความเสี่ยงในการตกชั้นของลูกหนี้ที่มีจำนวนมาก

2

การมีมาตรการเฉพาะเจาะจงในการช่วยเหลือกลุ่มลูกหนี้เสียจากผลกระทบของ COVID-19

อาทิ กำหนดสัดส่วนการชำระหนี้ให้สอดคล้องกับรายได้ เพื่อลดจำนวนลูกหนี้เสียไม่ให้เพิ่มขึ้นและรักษาสถานะลูกหนี้ให้อยู่ในระบบการเงิน

สุขภาพและการเจ็บป่วย

การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังไตรมาสที่ ปี 2565 เช่นเดียวกับ ปี 2565 ด้านการเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ (NCDs) ภาพรวมลดลง แต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และเนื่องจากทุกชนิดมีอัตราการเสียชีวิตเพิ่มขึ้น รวมทั้งผู้ป่วยด้วยโรคซึมเศร้าและการฆ่าตัวตายจากปัญหาสุขภาพจิตยังมีอัตราเพิ่มขึ้น

ไตรมาสที่ ปี 2565

การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังมีจำนวนผู้ป่วย 1.26 แสนคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 308.4 จากการเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากของผู้ป่วยใช้หัตถ์ใหญ่

ปี 2565

1 การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง มีจำนวนผู้ป่วย 4.6 แสนคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 134.9 จากผู้ป่วยใช้หัตถ์ใหญ่ และมือเท้าปากที่เพิ่มขึ้นมากในไตรมาสสามปี 2565

จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง (หน่วย:ราย)

โรค	2564		2565					%YOY	
	Q4	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3	Q4	ทั้งปี	Q4/2565	2565
ปอดอักเสบ	26,651	153,277	51,849	50,300	68,072	60,884	231,105	128.5	50.8
ไข้เลือดออก	1,661	9,956	1,461	9,485	19,625	14,574	45,145	777.4	353.4
มือ เท้า ปาก	902	19,008	740	4,734	79,223	14,285	98,982	1,483.7	420.7
ไข้หัดใหญ่	1,124	10,698	8,247	4,859	31,498	34,770	79,374	2,993.4	641.9
บิด	169	1,203	352	382	467	371	1,572	119.5	30.6
หัด	28	227	32	38	97	82	249	192.8	9.7
ฉีหนู	361	1,150	231	529	1,376	1,465	3,601	305.8	213.1
ใช้สมองอักเสบ	116	663	241	213	264	205	923	76.7	39.2
อหิวาตกโรค	0	1	1	0	1	3	5	0	200.0
ไข้กาฬหลังแอ่น	2	13	3	2	3	10	18	80	38.4
พิษสุนัขบ้า	0	3	1	0	0	2	3	0	0
รวม	31,014	196,199	63,158	70,542	200,626	126,651	460,977	308.4	134.9
อัตราต่อแสนคน	46.6	296.4	95.4	106.6	303.2	191.4	696.6		

ที่มา: รายงานโรคเฝ้าระวัง 506 กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 26 มกราคม 2566

2 การเจ็บป่วยและเสียชีวิตด้วยโรค NCDs ปี 2564 จำนวนผู้ป่วยโรค NCDs 5 โรคสำคัญลดลงทุกโรค แต่มีแนวโน้มและเนื้องอกยังคงเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับ 1 ซึ่งคนไทยจำนวนมากยังมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ สูบบุหรี่ ดื่มเหล้า ทานอาหารที่ไม่ดีต่อสุขภาพ และไม่ออกกำลังกาย นอกจากนี้ ไทยยังมีปัญหามลพิษทางอากาศ โดย UN ระบุว่า เป็นปัจจัยที่อาจส่งผลให้เป็น NCDs และทำให้แต่ละปีมีคนตาย 7 ล้านคน

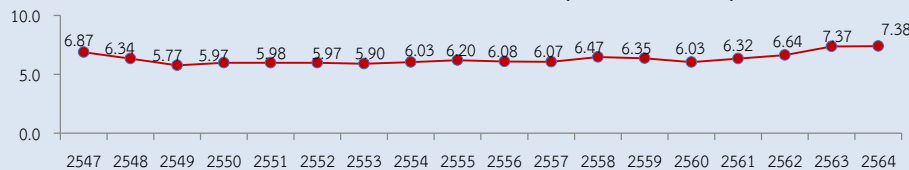

ปี 2565 : ไทยมีผู้ป่วยที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศ 10.3 ล้านราย

ที่มา: Health Data Center กระทรวงสาธารณสุข

3 ผู้ป่วยด้วยโรคซึมเศร้าและการฆ่าตัวตายมีอัตราเพิ่มขึ้น ในปี 2564 มีผู้ป่วยโรคซึมเศร้าจำนวน 358,267 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ที่มีจำนวน 355,537 คน และอัตราการฆ่าตัวตายปี 2564 เพิ่มขึ้นเป็น 7.38 รายต่อประชากรแสนคน จากที่ทรงตัวอยู่ในระดับ 5 - 6 รายต่อประชากรแสนคน ในช่วงปี 2547 - 2562

อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จของไทย ปี 2540 - 2564 (ต่อประชากรแสนคน)

ที่มา: กรมสุขภาพจิต

ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ

- 1) การป้องกันการแพร่ระบาดของ COVID-19 จากการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ
- 2) การส่งเสริมพฤติกรรมกาดูแลสุขภาพ
- 3) การหามาตรการป้องกันมลพิษทางอากาศที่ยั่งยืน

การเข้าถึงการศึกษา

ภาพรวมเด็กไทย มีการเข้าเรียนเพิ่มขึ้น โดยในปี 2564 มีเด็กเข้าเรียนในระบบ การศึกษาประมาณร้อยละ 81.7 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 81.0 ในปี 2563 สอดคล้อง จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากร ไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่เพิ่มขึ้นจาก 8.6 ปี ในปี 2560 เป็น 8.9 ปี ในปี 2564

อัตราการเข้าเรียนของนักเรียนในระบบโรงเรียนต่อประชากรวัยเรียน จำแนกตาม

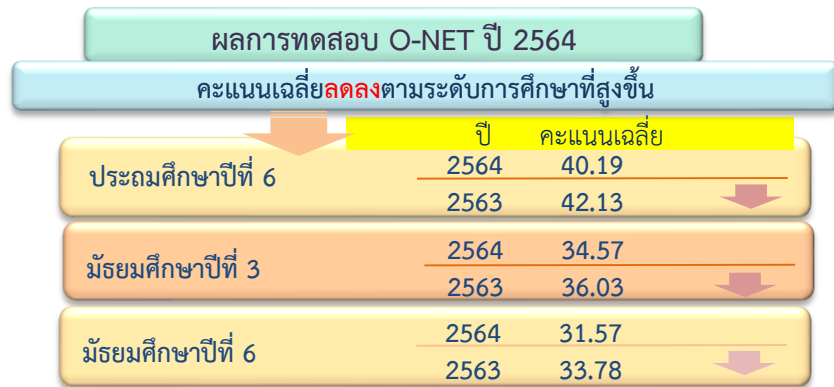
ระดับการศึกษา					
ระดับการศึกษา	2560	2561	2562	2563	2564
- ก่อนประถมศึกษา	80.2	82.8	81.3	76.1	77.1
- ประถมศึกษา**	101.5	101.4	102.4	98.4	99.1
- มัธยมศึกษาตอนต้น	96.5	95.8	96.0	95.1	95.6
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	78.7	79.5	78.5	79.3	81.9
- ปริญญาตรี (18-21 ปี)	80.2	82.8	81.3	76.1	77.1
รวม	81.6	82.3	82.4	81.0	81.7

ที่มา: สถิติการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ: * ข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ณ เดือนธันวาคม

** ร้อยละของนักเรียนต่อประชากรในวัยเรียนในช่วงอายุเดียวกัน บางชั้นปี เกิน 100% เนื่องจากเป็น การคำนวณอัตราการเข้าเรียนอย่างหยาบ ซึ่งมีจำนวนนักเรียนมากกว่าจำนวนประชากร

คุณภาพการศึกษา

ที่มา : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ประเด็นด้านการศึกษาที่ยังต้องให้ความสำคัญ

การแก้ไขปัญหาการหลุดออกนอกระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ส่งผลกระทบต่อเด็ก ทำให้ขาดทักษะ และโอกาสในการสร้างรายได้ รวมทั้งมีความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อสังคม อาทิ ปัญหาความยากจน อาชญากรรม และยาเสพติด

พาน้องกลับมาเรียน ปีการศึกษา 2564

นักเรียนที่หลุดจากระบบ

ข้อมูล ณ 26 ธันวาคม 2565

121,642 คน

ติดตามตัวพบ

121,050 คน

ติดตามไม่พบตัว

592 คน

กำลังติดตาม

0 คน

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ

การฟื้นฟูการเรียนรู้ที่หายไปในช่วง COVID-19

การปิดสถานศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID - 19

ส่งผลให้เกิดปัญหาภาวะการเรียนรู้ถดถอย

ที่มา : งานวิจัยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และสำรวจสถานะความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการศึกษาของเด็กปฐมวัย

ข้อมูลการสำรวจจากกรมอนามัย

จากการใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย วัดแนวโน้มพัฒนาการเด็กปฐมวัยของประเทศไทย พบว่าเด็กไทย 1 ใน 4 หรือร้อยละ 25 มีพัฒนาการไม่สมวัย อาทิ

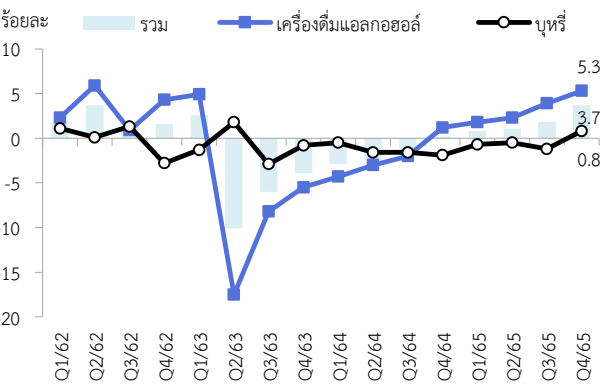
- เด็กปฐมวัยไม่รู้จึกตัวอักษรไทยมากขึ้น เป็นร้อยละ 15
- เด็กปฐมวัยไม่รู้จึกตัวเลขเพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 36

ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน 2565

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรื

- การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรืโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.7 โดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.3 เช่นเดียวกับการบริโภคบุหรืที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.8 โดยยังต้องติดตามและเฝ้าระวังโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บนสื่อออนไลน์ที่มีการออกผลิตภัณฑ์ดึงดูดผู้บริโภคมากขึ้น และเร่งปราบปรามบุหรืหนีภาษีอย่างเร่งด่วน

การเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายการบริโภคของครัวเรือน
หมวดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรื มูลค่าที่แท้จริง

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประเด็นที่ต้องเฝ้าระวังและดำเนินการในระยะถัดไป

การเร่งปราบปรามบุหรืเถื่อนบนโลกออนไลน์

บุหรืหนีภาษีกำลังแพร่ระบาดในช่องทางออนไลน์มากขึ้น

- ต้นทุนการขายที่ถูกกว่าบุหรืถูกกฎหมาย
- โฆษณาจูงใจ>>เข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคได้ง่าย
- ยากต่อการตรวจสอบจับกุม

ทำให้เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น (ไม่สามารถตรวจสอบอายุของผู้ซื้อได้)

การเสพติดบุหรืเพิ่มมากขึ้น !

ต.ค. 64 – ส.ค. 65

“เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2564 ร้อยละ 32”

จับกุมคดีบุหรืหนีภาษี 8,534 คดี จำนวน 3.3 ล้านซอง

มูลค่าความเสียหาย 230.48 ล้านบาท

ก.ค. – ก.ย. 65

การสนทนาซื้อ - ขายบุหรืหนีภาษีกำลังแพร่ระบาดในโลกออนไลน์

มีความเคลื่อนไหวมากถึงร้อยละ 91

ร้อยละ 9

ร้อยละ 1

ที่มา: ข้อมูลสถิติการปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายของสรรพสามิต

ที่มา: สหภาพการค้ายาสูบไทย

จำเป็นต้องเร่งปราบปรามการขายบุหรืหนีภาษีบนแพลตฟอร์มออนไลน์ให้มากขึ้น เพื่อป้องกันการเข้าถึงของเด็กและเยาวชน ตลอดจนมีการควบคุมและตรวจสอบปัญหาตั้งแต่ต้นทางที่มีการลักลอบนำบุหรืหนีภาษีเข้ามาในประเทศ

ภาพรวมปี 2565

- การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรืเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.9 ตามภาวะเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวที่ทยอยฟื้นตัวรวมทั้งกลยุทธ์กระตุ้นตลาดของผู้ประกอบการในปัจจุบันที่ดึงดูดผู้บริโภคมากขึ้น ทั้งนี้ ตลอดปี 2565 มีสถานการณ์เกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรืที่น่าสนใจ คือ
 - การใช้บุหรืไฟฟ้าในเด็กเพิ่มขึ้นมาก และยังสามารถเข้าถึงได้ง่ายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของบุหรืไฟฟ้า กลิ่น และรสชาติให้ดึงดูดผู้เสพมากขึ้น ซึ่งต้องมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่เด็กและเยาวชน
 - การปรับเปลี่ยนรูปแบบเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อจูงใจให้บริโภค
 - การโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่านช่องทางออนไลน์ โดยเฉพาะการทำคอนเทนต์ผ่าน influencer ต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลของศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) พบว่า ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 15 พฤษภาคม 2565 มีการโพสต์เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถึง 2,684 โพสต์ ซึ่งอาจมีความผิดตาม พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

คดีอาญาและการเกิดอุบัติเหตุจราจร

“คดีอาญาโดยรวม ↓ ร้อยละ 5.9 ”

	ปี 2565	Q1/65	Q2/65	Q3/65	Q4/65
คดีอาญารวม (คดี)	431,666	104,510	108,919	105,395	112,842
%YoY	-18.4	-27.7	-21.8	-15.7	-5.9
- ยาเสพติด (คดี)	366,875	89,322	93,308	88,470	95,775
%YoY	-20.5	-30.2	-24.3	-17.7	-7.0
- ชีวิต ร่างกาย และเพศ (คดี)	14,972	3,691	3,654	3,757	3,870
%YoY	-5.1	-15.6	-5.9	5.0	-1.9
- ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (คดี)	49,819	11,497	11,957	13,168	13,197
%YoY	-2.7	-5.5	-1.1	-5.7	1.8

ที่มา: ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ประเด็นความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ต้องให้ความสำคัญ

- ภัยจากอาชญากรรมทางเทคโนโลยี หรือภัยไซเบอร์ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้นำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีเข้าใช้ในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำความผิด
- การแพร่ระบาดของยาเสพติดชนิดใหม่ ผู้ค้ายามีการนำยาเสพติดมาผสมเป็นสูตรใหม่ มีฤทธิ์รุนแรงกว่าเดิมหลายเท่า เปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ใหม่ เพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจค้น
- การปราบปรามการเล่นพนันออนไลน์ มีโทษตามกฎหมายแตกต่างกันไป เจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องดำเนินการติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง
- การใช้ความรุนแรงที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งที่เกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ

“คดีอาญารวมลดลง การเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนและผู้เสียชีวิต เพิ่มขึ้น

“คดีจราจรทางบก ↑ ร้อยละ 1.1 จำนวนผู้เสียชีวิต ↑ ร้อยละ 3.6 ”

	ปี 2565	Q1/65	Q2/65	Q3/65	Q4/65
- การรับแจ้งเหตุผู้ประสบภัยรวม	941,084	225,187	225,849	246,245	243,803
%YoY	4.9	-19.4	8.1	47.0	1.1
- ผู้เสียชีวิต (ราย)	14,907	3,508	3,567	3,651	4,181
%YoY	9.4	-10.4	10.4	49.7	3.6
- ผู้บาดเจ็บสะสม	926,000	221,679	222,282	242,594	239,622
%YoY	4.8	-19.5	8.0	46.9	1.1

ที่มา: ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การเกิดอุบัติเหตุช่วงเทศกาลปีใหม่ 2566

เกิดอุบัติเหตุ
(2,440 ครั้ง)

ผู้เสียชีวิต (317 ราย)

บาดเจ็บรวม (2,437 คน)

ประเด็นความปลอดภัยในการสัญจรที่ต้องให้ความสำคัญ

การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด กับผู้ที่กระทำความผิดกฎหมาย อาทิ ดื่มแล้วขับ ใช้ความเร็วเกินที่กฎหมายกำหนด การไม่สวมเข็มขัดและหมวกนิรภัย

การออกแบบถนนที่คำนึงถึงความปลอดภัย ปรับปรุงถนนและสภาพแวดล้อมถนน ให้มีมาตรฐานความปลอดภัย และติดตั้งอุปกรณ์อำนวยความสะดวกความปลอดภัยทางถนน

การเสริมสร้างวินัยทางจราจร โดยการรณรงค์ให้ความรู้ด้านความปลอดภัยแก่ผู้ใช้รถใช้ถนน รวมถึงการสร้างแรงจูงใจและบทลงโทษ

การคุ้มครองผู้บริโภค

- ไตรมาสที่ 3 ปี 2565 การรับเรื่องร้องเรียนผ่าน สคบ. เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.2 โดยเฉพาะบริการในด้านขายตรงและตลาดแบบตรง ซึ่งเพิ่มขึ้นมากในประเภทสินค้าและบริการทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นการร้องเรียนให้มีการตรวจสอบคุณภาพและปริมาณของสินค้าว่าเป็นจริงตามที่ระบุไว้ที่ฉลากของสินค้า ขณะที่ การรับเรื่องร้องเรียนผ่านสำนักงาน กสทช. ลดลงร้อยละ 74.0 โดยลดลงในเกือบทุกประเภทบริการ

การรับเรื่องร้องเรียนของ สคบ. และสำนักงาน กสทช. จำแนกตามประเด็น

เรื่องร้องเรียน	2564	2565				2565	%YoY	
		Q1	Q2	Q3	Q4		Q4/2565	2565
สคบ.	14,377	2,540	4,902	6,045	3,184	16,671	7.2	16.0
ด้านโฆษณา	4,752	740	1,995	1,220	754	4,709	-22.5	-0.9
ด้านสัญญา	3,638	432	796	1,202	385	2,815	-27.9	-22.6
ด้านขายตรงและตลาดแบบตรง	3,619	538	1,093	1,971	1,177	4,779	25.7	32.1
ด้านฉลาก	2,368	830	1,018	1,652	868	4,368	64.4	84.5
สำนักงาน กสทช.	3,966	1,780	624	502	525	3,431	-74.0	-13.5
โทรศัพท์เคลื่อนที่	3,157	1,477	427	318	342	2,564	-79.5	-18.8
อินเทอร์เน็ต	795	285	164	168	172	789	-50.3	- 0.8
สถานีวิทยุคมนาคม	-	-	27	8	5	40	-	-
โทรศัพท์ประจำที่	14	18	6	8	6	38	-	171.4
รวม	18,343	4,320	5,526	6,547	3,709	20,102	-25.7	9.6

ที่มา: สคบ. และสำนักงาน กสทช.

ภาพรวม ปี 2565

มีการร้องเรียนทั้งสิ้น 20,102 เรื่อง ลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 9.6

▲ สคบ. เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.0

▼ สำนักงาน กสทช. ลดลงร้อยละ 13.5

การหลอกลวงให้ประชาชนเปิดบัญชีม้า สำนักงานตำรวจแห่งชาติ อายัดบัญชีม้าจำนวนทั้งสิ้น 58,463 บัญชี

ประชาชนถูกแอปพลิเคชันกู้เงินเถื่อนหลอก คิดเป็นร้อยละ 23.3 จากเรื่องร้องเรียนทั้งหมด 2,090 เรื่อง

ที่มา: มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค

รถโดยสารสาธารณะที่ถูกร้องเรียนสูงสุดในปี 2565 คือ รถแท็กซี่ จำนวน 14,158 เรื่อง เหตุจากคนขับแสดงกิริยาจาไม่สุภาพ ขับรถประมาทและปฏิเสธไม่รับผู้โดยสาร

ที่มา: กรมการขนส่งทางบก

ปัญหาการรับส่งนักเรียนไม่ปลอดภัย เด็กนักเรียน โดยเฉพาะเด็กเล็กมักตกเป็นเหยื่อความประมาท/การละเลย กฎหมายของบริการรถรับส่งโรงเรียน

ประเด็นที่ต้องเฝ้าระวังและให้ความสำคัญ

ปัญหาและความเสี่ยงการให้บริการทางการเงินของธนาคารพาณิชย์กับการคุ้มครองผู้บริโภค

Q3/2565

- มีการร้องเรียนธนาคารพาณิชย์ทั่วไป (D-SIBs) กว่า 128,842 เรื่อง

▲ เพิ่มขึ้นจากไตรมาส 1/2565 ถึงร้อยละ 40.58

อาทิ การให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน/ไม่ถูกต้อง/บังคับขาย/การขายรถบน

ที่มา: ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย

- ปี 2565 Mobile Banking ล่มบ่อยสุดเมื่อเทียบกับให้บริการผ่านช่องทางอื่น ๆ ถึง 8 เท่า”

65 ครั้ง (~153+ ชม.)

ที่มา: ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย

- มิจฉาชีพมักมีการหลอกลวงให้ประชาชนโอนเงิน ติดตั้งแอปพลิเคชัน หรือคลิกลิงก์ที่มากับ SMS เพื่อดูดเงินในบัญชี ซึ่งก่อให้เกิดมูลค่าความเสียหายจำนวนมหาศาล

“ขณะที่การติดตามและตรวจสอบค่อนข้างใช้เวลา นานและยากที่จะได้เงินคืน”

ดังนั้น นอกจากประชาชนจะต้องระมัดระวังตนเอง รู้เท่าทัน ไม่คลิกลิงก์แปลกปลอมต่าง ๆ ที่ได้รับ ธนาคารพาณิชย์เอง ผู้ที่ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยทางการเงินของลูกค้า จำเป็นต้องมกลไกป้องกันการรั่วไหลของเงินหรือเงินแบบไม่พึงประสงค์ อาทิ การนำเทคโนโลยีชีวมิติ (Biometrics) มาใช้ร่วมกับ Password รหัส OTP ฯลฯ ตลอดจนการยกระดับและปรับปรุงระบบบริการทางการเงิน เพื่อสร้างความปลอดภัยและความเชื่อมั่นในการทำธุรกรรมทางการเงินแบบออนไลน์ของลูกค้า

2. สถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญ ไตรมาสสี่และภาพรวม ปี 2565

1. อินเทอร์เน็ต : โอกาสและข้อจำกัดในการยกระดับการศึกษาของเด็กไทย

อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา จากการเป็นตัวกลางในการเข้าถึงองค์ความรู้ที่เชื่อมโยงศาสตร์ต่าง ๆ มาสู่ผู้ใช้ได้อย่างไร้ขีดจำกัด

ผู้คนใช้อินเทอร์เน็ตในการศึกษาเพิ่มขึ้นมาก โดยเฉพาะในช่วง COVID-19 ที่ทำให้การเรียนเป็นออนไลน์ทั้งหมด

coursera

ปี 2559

21 ล้านคน

ปี 2564

92 ล้านคน

ที่มา: รายงาน Coursera Impact Report 2021

unesco

ธ.ค./65 : UNESCO ออกประกาศปฏิญญาสากลเกี่ยวกับ
ความเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาและเทคโนโลยี

นอกจากนี้ งานศึกษาของ An Economist Intelligence Unit (EIU) ยังระบุว่า

“ประเทศที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในโรงเรียนระดับสูง นอกจากจะส่งผลให้เด็กมี
คุณภาพมากขึ้น ยังทำให้เศรษฐกิจขยายตัวได้อีกด้วย”

การที่โรงเรียนมีการเชื่อมต่อ
อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นร้อยละ 1

จะทำให้ GDP per capita

เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.11

: สำหรับประเทศไทยอินเทอร์เน็ตถูกใช้
เป็นตัวกลางในการเรียนออนไลน์ควบคู่กับ
การเรียนการสอนในห้องเรียนมาโดยตลอด

ในปี 2563 มีคนลงทะเบียนเรียนในระบบ
Thai MOOC อยู่ที่ 454,559 คน
หรือ +ร้อยละ 58.57
จากปี 2562

ที่มา: Thai Mooc

ไทยได้ให้ความสำคัญกับอินเทอร์เน็ต >> โดยมีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วย
การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมดิจิทัลของประเทศไทยระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

“มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต
ความเร็วสูง (Broadband Internet) เสมือนเป็นสาธารณูปโภคพื้นฐาน
ประเภทหนึ่งได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน”

นโยบายส่งเสริมการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่สำคัญของภาครัฐ

- โครงการเน็ตประชารัฐ
- โครงการขยายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและปรับปรุงโครงข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
- โครงการเน็ตชายขอบและเน็ตห่างไกล

1.

ข้อจำกัดในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อยกระดับการศึกษาของไทย

1

อินเทอร์เน็ตฟรีที่ยังไม่ครอบคลุมเท่าที่ควรทำให้เด็กนักเรียนจำนวนมากต้องมีค่าใช้จ่ายในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต

“แม้ว่าจะมีการโครงการส่งเสริมการมีอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ แต่สัญญาณยังจำกัดอยู่ในบางพื้นที่

เด็กไทยเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้มากขึ้น โดยในปี 2564 เข้าถึงได้กว่าร้อยละ 97.1 ของเด็กทั้งหมด แต่การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตบนมือถือยังคงสูง โดยเฉพาะในเด็กที่มาจากครัวเรือนยากจน

ที่มา: รายงานการใช้ไอซีทีของเด็กและเยาวชนในปี 2564

ค่าบริการอินเทอร์เน็ตรายเดือน
≈ 201 – 400 บาท/เดือน

เด็ก Gen Z
(อายุต่ำกว่า 22 ปี)

ที่มา: รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2565

เด็กจากครัวเรือนยากจน

ค่าอินเทอร์เน็ตบ้าน ≈ ร้อยละ 20.35 ของรายได้
ค่าอินเทอร์เน็ตมือถือ ≈ ร้อยละ 15.88 ของรายได้
ที่มา: กสท. (2564)

ขณะที่ ในประเทศอังกฤษ ประชาชนมีค่าใช้จ่ายด้านอินเทอร์เน็ตในสัดส่วนเพียงร้อยละ 1.2 ของรายได้เท่านั้น โดยคนที่มีรายได้ต่ำที่สุดมีค่าใช้จ่ายด้านอินเทอร์เน็ตของรายได้เพียงร้อยละ 4.2

ที่มา: Ofcom (2020)

3

สัญญาณอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาต้องการความเสถียร แต่รูปแบบสัญญาณที่ใช้เชื่อมต่อในปัจจุบันยังมีปัญหาด้านคุณภาพ

“เด็กส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในการเชื่อมต่อเป็นหลัก ทั้งที่อินเทอร์เน็ตบ้านมีความเหมาะสมทั้งในด้านความแรงและความนิ่งของสัญญาณ แต่ครัวเรือนไทยกลับเข้าถึงได้น้อย”

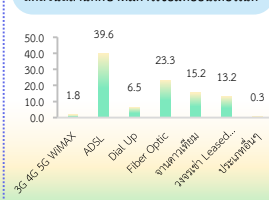
โรงเรียนทั่วประเทศส่วนใหญ่ยังใช้อินเทอร์เน็ตแบบสายโทรศัพท์ (ADSL) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39.6 ของโรงเรียนทั้งหมด ซึ่งเสี่ยงต่อการชำรุดเสียหายได้ง่ายและอาจทำให้คุณภาพสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ได้รับลดลง

โรงเรียน 5,445 แห่ง (ร้อยละ 15.2) เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตแบบดาวเทียม >> อยู่ในพื้นที่ห่างไกล/โครงการขยายการสื่อสารภาคพื้นดินยังไม่ครอบคลุม

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สัดส่วนสถานศึกษาที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต

2

สถานศึกษาบางแห่งยังไม่มีอินเทอร์เน็ต

สถานศึกษาร้อยละ 5.3 ยังไม่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

- สถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นยังไม่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตถึง 1,306 แห่ง โดยมีสถานศึกษาที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตแล้วเพียง 466 แห่งเท่านั้น
- สถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ยังไม่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตมีจำนวน 257 แห่งจากจำนวนโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 437 แห่ง

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

4

เด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งยังไม่ตระหนักถึงประโยชน์ของการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา

“เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสนทนา และเล่นทนาการ มากกว่าใช้เพื่อการศึกษา ”

- พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็ก GEN Z ร้อยละ 73.9 ใช้เพื่อการสื่อสารสนทนา ร้อยละ 64.02 ใช้เพื่อเล่นทนาการ ขณะที่พฤติกรรมเพื่อการศึกษา มีสัดส่วนร้อยละ 54.14
- เด็กและเยาวชนร้อยละ 2.9 ที่ไม่ใช้อินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ไม่จำเป็น/ไม่สนใจถึงร้อยละ 63.9 รองลงมาคือ ไม่มีความรู้หรือทักษะในการใช้ร้อยละ 23.4

ที่มา: รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2565 และรายงานการใช้ไอซีทีของเด็กและเยาวชนในปี 2564

1. ประเด็นที่ควรดำเนินการในระยะถัดไป

1

เร่งขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมโรงเรียนทั่วประเทศ

- โดยใช้กลไกการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม (Universal Service Obligation : USO) ของสำนักงาน กสทช.
- ยกกระดับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เป็นผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมในประเทศ ในการปรับปรุงสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ

2

ส่งเสริมการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะเด็กในครัวเรือนยากจน

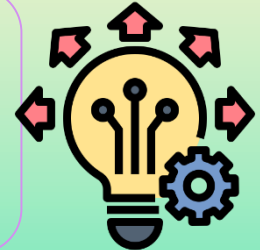
- อาทิ กรณีของสหราชอาณาจักรมีโครงการ Universal Basic Obligation (UBO) for broadband โดยกำหนดราคาอินเทอร์เน็ตแบบพิเศษสำหรับผู้มีรายได้น้อย ซึ่งสามารถใช้ความเร็วอินเทอร์เน็ต 10 Mbps ในราคาเพียง GBP10.07 (385 บาท) ต่อเดือน ซึ่งถูกกว่าปกติ 4 เท่า

3

สร้างความรู้ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญพื้นฐาน (Literacy/Fluency) ให้กับเด็กและเยาวชน

- สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของอินเทอร์เน็ตว่าสามารถเพิ่มโอกาสการเข้าถึงองค์ความรู้ที่หลากหลาย
- ยกกระดับทักษะด้านดิจิทัลให้สูงขึ้น

2. เรียนรู้การกำหนดค่าจ้างจากต่างประเทศ

ค่าจ้างหรือผลตอบแทนของแรงงานเป็นสิ่งสำคัญที่สะท้อนคุณภาพชีวิตของแรงงานโดยตรง โดยแรงงานจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีหากแรงงานได้รับค่าจ้างที่เหมาะสมสอดคล้องกับค่าครองชีพ ขณะเดียวกันยังช่วยแก้ปัญหาความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม รวมทั้งช่วยให้แรงงานพัฒนาทักษะและมีผลิตภาพเพิ่มขึ้นอีกด้วย ซึ่งปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ในโลก มีรูปแบบการกำหนดค่าจ้างที่หลากหลายแตกต่างกัน ดังนี้

ค่าจ้างขั้นต่ำ

การกำหนดค่าจ้างจะต้องคำนึงถึงความต้องการของลูกจ้างและครอบครัว ระดับค่าจ้างทั่วไปในประเทศ ค่าครองชีพ สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ มาตรฐานการครองชีพเทียบกับกลุ่มสังคมอื่น และปัจจัยทางเศรษฐกิจ

รูปแบบค่าจ้างขั้นต่ำ

- พื้นที่/ภูมิภาค
- อายุ/ประสบการณ์ของแรงงาน
- อุตสาหกรรม/สาขาอาชีพ
- ค่าจ้างเพื่อชีวิต

การกำหนดโครงสร้างค่าจ้าง

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับแรงงานมากขึ้น โดยจะมีการปรับค่าจ้างเพิ่มขึ้นตามประสบการณ์และทักษะ

การกำหนดค่าจ้างโดยการตกลงกันระหว่างนายจ้างและลูกจ้างหรือการใช้กลไกตลาด

ซึ่งเป็นรูปแบบที่ไม่มีแทรกแซงจากภาครัฐ โดยเป็นการตกลงกันระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง (Collective Bargaining) โดยอาจมีสหภาพแรงงานเข้ามาช่วยในการเจรจาต่อรองหรือไม่ก็ได้

หลายประเทศมีใช้กลไกการกำหนดค่าจ้างด้วยวิธีที่ผสมผสาน

สิงคโปร์

กำหนดค่าจ้างขั้นต่ำในบางสาขาอาชีพและส่งเสริมการยกระดับทักษะเพื่อค่าจ้างที่สูงขึ้น โครงการ Progressive Wage Model (PWM) ซึ่งมีกลไกสนับสนุนให้แรงงานได้รับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มระดับทักษะในบางสาขา หนึ่งในกลไกที่สำคัญ คือ Progressive Wage Credit Scheme (PWCS) ที่มีบทบาทในการช่วยเหลือผู้ประกอบการ โดยภาครัฐจะร่วมจ่ายเงินค่าจ้างบางส่วนให้กับแรงงานที่ได้รับค่าจ้างตามโครงการ PWM

สหราชอาณาจักรกำหนดค่าจ้างเพื่อชีวิตและค่าจ้างขั้นต่ำที่จำแนกตามกลุ่มอายุ แรงงานที่อายุต่ำกว่า 23 ปี จะได้รับค่าจ้างขั้นต่ำตามระดับอายุ ส่วนแรงงานที่อายุ 23 ปีขึ้นไป สหราชอาณาจักรจะได้รับค่าจ้างเพื่อชีวิตซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าค่าจ้างขั้นต่ำทุกช่วงอายุ ซึ่งจะมีการปรับขึ้นทุกปี

นิวซีแลนด์

กำหนดค่าจ้างขั้นต่ำตามระดับอายุและบังคับการฝึกทักษะเพื่อให้ได้รับค่าจ้างที่สูงขึ้น ซึ่งมีการกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำสำหรับแรงงานแรกเข้า 6 เดือนแรก หรือ Starting-out minimum wage สำหรับแรงงานอายุ 16 - 17 และ 18 - 19 ปี โดยแรงงานจะต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อที่จะได้รับค่าจ้างที่เพิ่มสูงขึ้น

อินโดนีเซีย

กำหนดค่าจ้างขั้นต่ำที่แตกต่างกันระดับจังหวัด ซึ่งมีผลบังคับใช้เฉพาะกับกลุ่มแรงงานที่อายุงานน้อยกว่า 1 ปี และสำหรับแรงงานที่มีอายุงานมากกว่า 1 ปี จะได้รับค่าจ้างตามโครงสร้างค่าจ้างของบริษัทหรือที่มีการตกลงกัน

2. เรียนรู้การกำหนดค่าจ้างจากต่างประเทศ

การกำหนดค่าจ้างในประเทศไทย

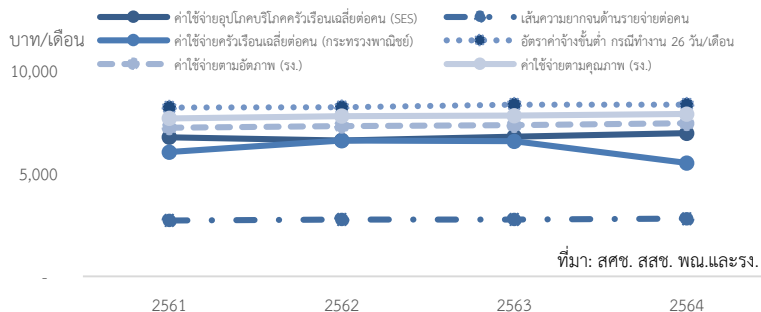
1

การกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำ

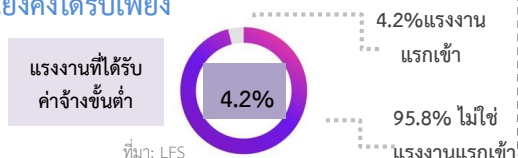
มีแนวคิดก็คือ ค่าจ้างที่เพียงพอสำหรับแรงงานทั่วไปแรกเข้าทำงาน 1 คน
ให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ตามสมควรแก่มาตรฐานการครองชีพ สภาพเศรษฐกิจและ
สังคม รวมทั้งเหมาะสมตามความสามารถของธุรกิจ

ค่าจ้างขั้นต่ำเพียงพอต่อค่าครองชีพของแรงงาน 1 คน

แรงงานที่มีประสพการณ์ยังคงได้รับเพียง ค่าจ้างขั้นต่ำ

2

การกำหนดอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ

- วัตถุประสงค์เพื่อให้แรงงานทั้งฝีมือ และแรงงานฝีมือได้รับค่าจ้างที่เหมาะสม จึงให้แรงงานพัฒนาฝีมือให้เป็นที่ยอมรับ
เพิ่มหลักประกันรายได้รวมทั้งเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้กับธุรกิจ ปัจจุบันมีการกำหนดถึง 129 สาขา ค่าจ้างอยู่
ระหว่าง 345 - 900 บาทต่อวัน โดยมีการแบ่งระดับ 1 - 3 ในแต่ละสาขา
- เมื่อเปรียบเทียบค่าจ้างมาตรฐานฝีมือแรงงานมีความแตกต่างกับค่าจ้างขั้นต่ำ และใกล้เคียงกับค่าจ้างเฉลี่ยของแรงงานที่จบ
การศึกษาระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และวิชาชีพชั้นสูง

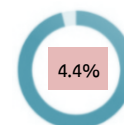
	ค่าจ้างเฉลี่ยตามระดับการศึกษา (บาท)			ค่าจ้างมาตรฐานฝีมือแรงงานเฉลี่ย		
	มัธยมศึกษา	อาชีวศึกษา	วิชาชีพชั้นสูง	ระดับที่ 1	ระดับที่ 2	ระดับที่ 3
ต่อวัน				461	547	672
ต่อเดือน	12,228	14,396	15,624	11,986	14,216	17,477

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร และกระทรวงแรงงาน

3

การกำหนดค่าจ้างโดยกลไกตลาด

ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในกรณีที่เป็นกลุ่มแรงงานที่มีทักษะระดับกลางขึ้นไป
ที่ค่าจ้างถูกกำหนดจากการต่อรองกับนายจ้างหรือสถานประกอบการเอง
โดยระดับค่าจ้างแตกต่างกันไปตามสาขาวิชาชีพ/อุตสาหกรรม ขนาดของ
สถานประกอบการ และพื้นที่

แรงงานเพียง 4.4% ที่เป็น
สมาชิกสหภาพแรงงาน

ที่มา: กระทรวงแรงงาน

การประยุกต์ใช้แนวทางการกำหนดค่าจ้างจากต่างประเทศ

ต้องส่งเสริมให้แรงงานพัฒนาทักษะเพื่อให้ได้รับค่าจ้างที่สูงขึ้น และได้รับค่าจ้างที่สอดคล้องกับประสพการณ์

สนับสนุนให้แรงงานได้รับการฝึกอบรมและทดสอบเพื่อเพิ่มระดับทักษะ

บูรณาการหลักสูตรการฝึกอบรม และทดสอบสมรรถนะแรงงานของแต่ละหน่วยงาน
ที่มีการรับรองมาตรฐานทักษะแรงงานให้มีความเชื่อมโยงกับอัตราค่าจ้าง อาทิ
กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ และองค์กรภาคเอกชน

เร่งส่งเสริมให้แรงงานตระหนักถึงความสำคัญของการทดสอบฝีมือแรงงาน

3. การพัฒนาทักษะแรงงานไทย ทันหรือไม่ต่อการเปลี่ยนแปลง

ภายใต้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ทำให้ธุรกิจและอาชีพมีการเกิดใหม่และหายไปจำนวนมาก

จากรายงาน The Future of Jobs Report 2020 ระบุว่า
50% ของแรงงานทั่วโลกจำเป็นต้อง Reskill ภายในปี 2568

คาดการณ์ว่า จากผลกระทบของเทคโนโลยีภายในปี 2573
ตำแหน่งงานปัจจุบัน **กว่า 1.1 พันล้านตำแหน่ง** จะเปลี่ยนไป

ทำให้ประเทศต่าง ๆ จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการยกระดับทักษะให้ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของโลกอนาคต

สำหรับประเทศไทย

มีนโยบายการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ → เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม
ผ่านการ

“กำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมาย”

อุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ
(First s-curve)

ลงทุนใน

อุตสาหกรรมใหม่
(New S-curve)

การยกระดับทักษะแรงงานของไทย มีวิวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง

โดยปัจจุบันหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาทักษะหลากหลายขึ้น

- ✓ ภาครัฐมีหลายกระทรวงที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงแรงงาน กระทรวง อว. กระทรวงพาณิชย์
- ✓ ภาคเอกชนมีกลไกส่งเสริมผ่านพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 (พ.ร.บ. ส่งเสริมฯ)
- ✓ แพลตฟอร์มพัฒนาทักษะออนไลน์ทั้งของไทยและต่างประเทศ อาทิ

ประเด็นปัญหาที่สำคัญของการดำเนินงานการพัฒนาทักษะ

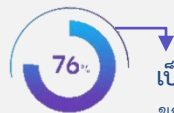
1

การขาดการกำหนดชุดทักษะที่จำเป็นและ
สอดคล้องกับตลาดแรงงาน

ประเทศไทยยังไม่มีกระบวนกรดำเนินการดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม มีเพียง
การสำรวจหรือศึกษาของหน่วยงานถึงภาพรวมความต้องการแรงงาน

แรงงานไม่ทราบว่าจะพัฒนาทักษะใด

เป็นการฝึกอบรมตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมฯ ของภาคเอกชนเป็นหลักสูตรงานพื้นฐาน
ขณะที่หลักสูตรประยุกต์และหลักสูตรขั้นสูง มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 5 และร้อยละ 1 ตามลำดับ

2

การอบรมของภาคเอกชนตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมฯ
ส่วนใหญ่เป็นการอบรมในหลักสูตรพื้นฐาน

3

หลักสูตรการจัดอบรมของภาครัฐยังขาดความทันสมัยและ
ไม่ครอบคลุมความต้องการของตลาด (supply-driven)

การจัดอบรมของภาครัฐเป็นการเน้นเฉพาะบางกลุ่มเป้าหมาย และยังไม่สามารถจัดหลักสูตร
ได้ครบถ้วนตามความต้องการของภาคเอกชนได้ เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ

กระบวนการฝึกอบรมแรงงานของรัฐบาลและเอกชนยังขาดเชื่อมโยงกัน

ที่มา รายงานเรื่อง Labor Market Digital Transformation : หนทางด้านวิกฤต, ธนาคารแห่งประเทศไทย

4

หลักสูตรการพัฒนาทักษะบางส่วนมีค่าใช้จ่ายสูง

อาจเป็นข้อจำกัดด้านต้นทุนสำหรับผู้ที่ต้องการฝึกอบรม โดยเฉพาะแพลตฟอร์มออนไลน์ อาทิ

	ค่าเรียนประมาณ 30 – 40 USD/วิชา
	หลักสูตรการพัฒนาทักษะตามอุตสาหกรรม S-curve มีค่าใช้จ่ายตั้งแต่หลักร้อยจนถึงหลักแสนบาท

เช่นเดียวกับหลักสูตร
ของภาครัฐบางส่วน
ก็มีค่าใช้จ่าย

5

แรงงานไทยส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำและ
ไม่ได้มีความต้องการพัฒนาทักษะ

แรงงาน 39% มีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า (จำนวน 15.1 ล้านคน)

➔ อาจเป็นอุปสรรคของแรงงานในการเรียนรู้เทคโนโลยีขั้นสูง

ที่มา : LFS ไตรมาสที่ 2 ปี 2565

แรงงาน 9.3% เท่านั้น ที่ต้องการพัฒนาขีดความสามารถหรือมีความสนใจเข้ารับการอบรม
และเหตุผลหลักที่ไม่ต้องการพัฒนาทักษะ คือ ไม่มีเวลาว่าง (43.0%)

ที่มา การสำรวจความต้องการพัฒนาขีดความสามารถของประชากร ปี 2564, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แนวทางการพัฒนาทักษะในระยะถัดไป

จัดทำชุดทักษะที่จำเป็นที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการและ
ทิศทางการพัฒนาของประเทศ

- โดยทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันกำหนดชุดทักษะ เพื่อให้แรงงาน
ทราบถึงทักษะที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติม และเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงของ
หน่วยงานทั้งฝั่ง demand และ supply

ปรับบทบาทการฝึกอบรมของภาครัฐให้เป็นผู้สนับสนุน และกำกับดูแลภาคเอกชน
ในการดำเนินการฝึกอบรมให้ได้มาตรฐาน

- ภาครัฐอาจให้สิทธิประโยชน์ส่วนเพิ่ม เพื่อสร้าง incentive แก่ภาคเอกชนที่
เปิดอบรมให้แก่บุคคลทั่วไป อาทิ ค่าลดหย่อนทางภาษีในอัตราที่แตกต่างกัน
ตามระดับความสอดคล้องของหลักสูตรกับการพัฒนาของประเทศ
- ควบคู่กับการมีระบบการติดตามและตรวจสอบคุณภาพการฝึกอบรม

ส่งเสริมการฝึกอบรมในหลักสูตรประยุกต์หรือขั้นสูง

- อาทิ ประเทศโปรตุเกสสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมของสถานประกอบการ
ร้อยละ 50 - 85 ในกรอบหลักสูตรทักษะสูงที่เป็นที่ต้องการของประเทศ

ส่งเสริมการฝึกงานของนักเรียน/นักศึกษาตั้งแต่ยังเรียนอยู่ในสถานการศึกษา

- เพื่อพัฒนาความรู้ทั้งเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติให้ผู้เรียนมีความพร้อมก่อนออกสู่
ตลาดแรงงาน และเพิ่มโอกาสในการมีงานทำได้ตรงกับวุฒิการศึกษา

สนับสนุนและสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ อย่าง
สม่ำเสมอ หรือทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning)

3

บทความ

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

: แหล่งรายได้รัฐและเครื่องมือลดความเหลื่อมล้ำ

บทบาทของภาษี

TAX

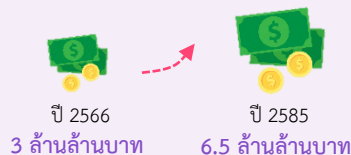
แหล่งรายได้ของรัฐ : ปี 2564 รายได้จากภาษี $\approx 88.5\%$ ของรายได้ของรัฐทั้งหมด

► รัฐมีแนวโน้ม**ขาดดุลงบประมาณ**มากขึ้นต่อเนื่อง

► **การใช้จ่ายของรัฐ** ยังมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเท่าตัว

จากการเพิ่มขึ้นของงบประมาณด้านสวัสดิการให้กับประชาชน

ที่มา: UNICEF และ TDRI, 2022

เครื่องมือรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

อาทิ

- แก้ปัญหาเงินเฟ้อ : ปรับเพิ่มอัตราภาษีเพื่อดึงเงินออกจากระบบและลดการใช้จ่ายของประชาชน
- ควบคุมพฤติกรรมของประชาชน : เก็บภาษีในสินค้าบางประเภท อาทิ สินค้าฟุ่มเฟือย

เครื่องมือกระจายรายได้

“ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax : PIT) ”

จัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับคนในสังคม โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย

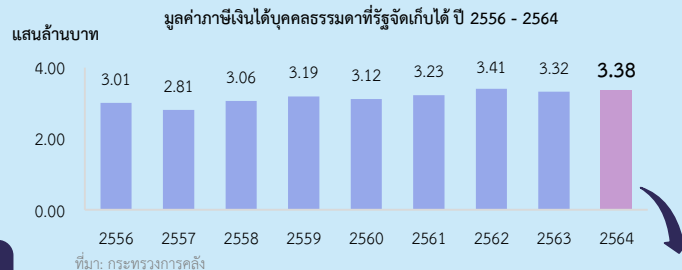
ช่วยลดความเหลื่อมล้ำ

อัตราก้าวหน้า
(Progressive tax)

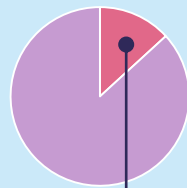
จัดเก็บภาษีกับผู้มีเงินได้สูง
ในอัตราที่**สูงกว่า**ผู้มีเงินได้น้อย

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา - การจัดเก็บ

ปี 2556 – 2564 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพิ่มขึ้นเฉลี่ยเพียงร้อยละ 1.6 ต่อปี

ปี 2564

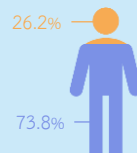
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

$\approx 13.2\%$

ของรายได้จากภาษีทั้งหมด

ที่มา: กระทรวงการคลัง

ผู้ยื่นแบบฯ และผู้เสียภาษี ส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้จากการจ้างงานเพียงอย่างเดียว

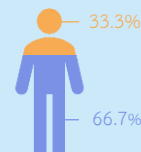

ผู้ยื่นแบบฯ : 10.8 ล้านคน

- ภ.ง.ด. 90 : 2.8 ล้านคน
- ภ.ง.ด. 91 : 7.9 ล้านคน

ผู้จ่ายภาษี 4.2 ล้านคน

- ภ.ง.ด. 90 : 1.4 ล้านคน
- ภ.ง.ด. 91 : 2.8 ล้านคน

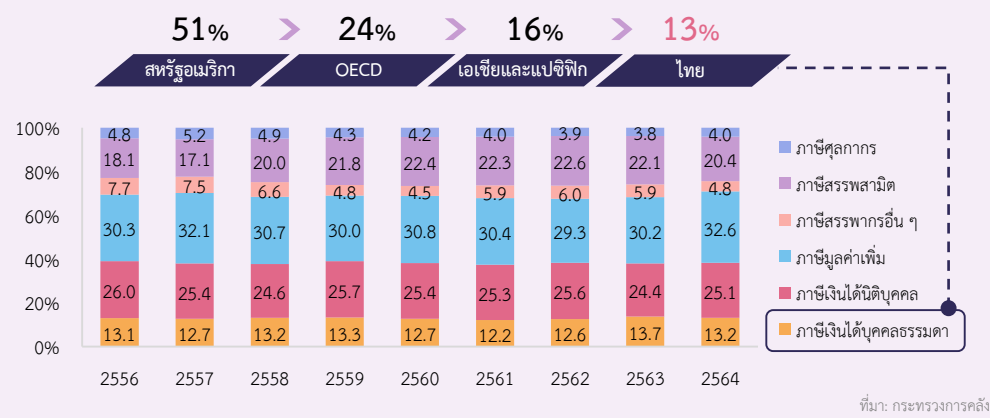
ภ.ง.ด. 90 คือ มีรายได้มากกว่า 1 แหล่ง ตาม ม.40 (1) – (8) และ ภ.ง.ด. 91 คือ มีรายได้จากการจ้างแรงงานตาม ม.40 (1) เพียงอย่างเดียว

ที่มา: กรมสรรพากร

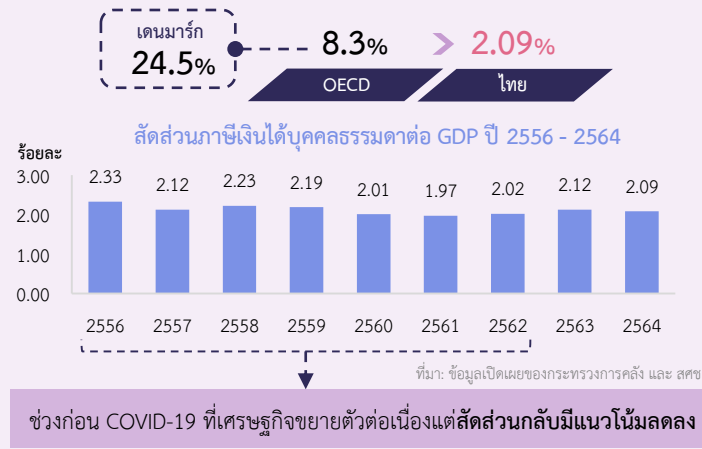
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากับการเป็นแหล่งรายได้และเครื่องมือลดความเหลื่อมล้ำ

1 บทบาทในการเป็นแหล่งรายได้ของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาค่อนข้างน้อย

สัดส่วนรายได้จากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่อรายได้ภาษีทั้งหมด ของไทยค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับประเทศพัฒนาแล้ว

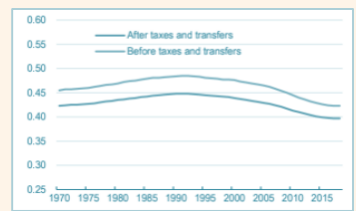

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมากนักเมื่อเทียบกับขนาดเศรษฐกิจ

2 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีส่วนช่วยลดความเหลื่อมล้ำแต่ยังเป็นไปอย่างจำกัด

OECD (2020)
: ระบบภาษีของไทยมีส่วนช่วยลดความเหลื่อมล้ำได้ตลอดช่วงปี 2513 - 2558

ชัยรัตน์ (2558)
: ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทยมีส่วนช่วยลดความเหลื่อมล้ำ โดยกลุ่มครัวเรือนรายได้ต่ำมีภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากว่าครัวเรือนที่มีรายได้ที่สูงกว่า

แต่
ผาสุก และคณะ (2560)
: ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีส่วนช่วยลดความเหลื่อมล้ำได้ไม่มากนัก เนื่องจากยังไม่ครอบคลุมรายได้ทุกประเภท รวมทั้งยังมีปัญหาเรื่องการลดหย่อนภาษี

ศิริพร และอมรรัตน์ (2561)
: ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีบทบาทในการช่วยลดความเหลื่อมล้ำ แต่การปรับโครงสร้างอัตราภาษีที่หักกลุ่มรายได้สูงเสียภาษีในอัตราที่ต่ำลงก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำที่มากขึ้น

สภาพปัญหาและสาเหตุ

แรงงานไทยเกือบ 3 ใน 4 อยู่ในระบบภาษี ส่วนหนึ่งเนื่องจากข้อกำหนดทางกฎหมาย อีกทั้งตามข้อเท็จจริงทางสถิติ มีผู้ที่มีรายได้สุทธิสูงกว่าเกณฑ์ มีจำนวนมากกว่าผู้ที่ยื่นภาษีมาก

เกณฑ์เงินได้ขั้นต่ำที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการ ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 56

ที่มา: กรมสรรพากรและสำนักงานสถิติแห่งชาติ

เงินได้บางประเภทที่ไม่ต้องเสียภาษีทำให้รัฐจัดเก็บภาษีได้ไม่เต็มที่

รายได้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 40

- 1) เงินได้จากการจ้างแรงงาน
- 2) การรับทำงานให้ ค่านายหน้า
- 3) ค่าแห่งกุติวิมล ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น
- 4) ดอกเบี้ย เงินปันผล เงินส่วนแบ่งกำไร
- 5) เงินได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน เงินหรือประโยชน์อย่างอื่น
- 6) เงินได้จากวิชาชีพอิสระ
- 7) เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ
- 8) เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง และการขายอสังหาริมทรัพย์

เงินได้บางประเภทที่ได้รับการยกเว้นภาษี เป็นแหล่งรายได้ที่มีมูลค่าสูงและสร้างความมั่งคั่งได้มาก

อาทิ กำไรจากการขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ โดยเฉพาะที่มีมูลค่าสูง

การไม่จัดเก็บภาษีจากเงินได้ที่มีมูลค่าสูงและสร้างความมั่งคั่งได้มาก ➔ ความเหลื่อมล้ำกว้างยิ่งขึ้น

ทำให้รัฐจัดเก็บรายได้ได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น

ทำให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำมากขึ้น เพราะไม่ได้จัดเก็บรายได้กับคนทุกคนที่ควรจะต้องจ่ายภาษี

สภาพปัญหาและสาเหตุ

การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนทำให้รัฐสูญเสียรายได้และสร้างความเหลื่อมล้ำ

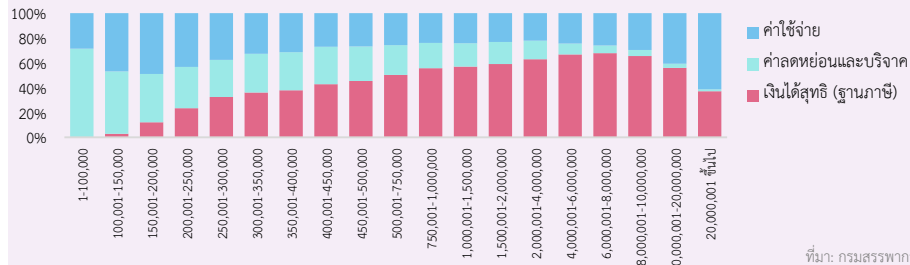
การหักค่าใช้จ่าย

เป็นการช่วยลดภาระทางภาษีให้แก่ประชาชน

แต่ **กลุ่มผู้มีรายได้สูง** → กลับได้รับประโยชน์ **มากกว่า** กลุ่มผู้มีรายได้ระดับกลาง
 → มีแนวโน้มที่จะจ่ายภาษี **ลดลง** เมื่อรายได้เพิ่มขึ้น

- เนื่องจาก...
- มูลค่าค่าใช้จ่ายที่สามารถหักได้จะเพิ่มมากขึ้นตามรายได้ที่เพิ่มขึ้น
 - เงินได้บางประเภทยังสามารถหักค่าใช้จ่ายได้ในอัตราที่สูงกว่าประเภทอื่น

โครงสร้างเงินได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนของผู้ยื่นแบบเงินได้บุคคลธรรมดา ปี 2563

ทำให้รัฐสูญเสียรายได้จากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไปเป็นจำนวนมาก

เกณฑ์อัตรากาสูงสุดและอัตรากาที่จ่ายจริง

ขั้นเงินได้สุทธิ (บาท)	อัตรากาสูงสุดที่กำหนด (ร้อยละ)	อัตรากาเฉลี่ยที่จ่ายจริง (ร้อยละ)
150,001 - 300,000	5	1.4
300,001 - 500,000	10	4.2
500,001 - 750,000	15	7.1
750,001 - 1,000,000	20	10.1
1,000,001 - 2,000,000	25	15.0
2,000,001 - 5,000,000	30	22.1
5,000,001 - ขึ้นไป	35	29.7
เฉลี่ยทั้งประเทศ		9.5

การลดหย่อนและค่าใช้จ่ายส่งผลให้

อัตรากาที่ต้องจ่ายจริง

ต่ำกว่า

อัตรากาที่กำหนดไว้

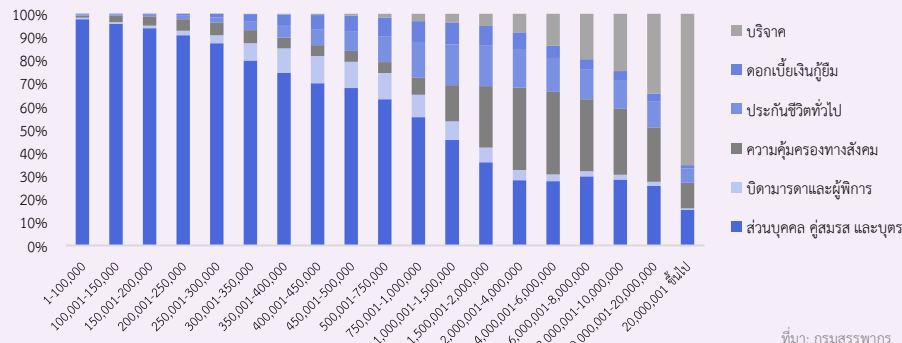
การลดหย่อน

▶ **กลุ่มผู้มีรายได้สูง** มีช่องทางในการลดหย่อนภาษี **มากกว่า** กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า

กลุ่มคนที่มีเงินได้พึงประเมินไม่สูงนัก : ใช้สิทธิลดหย่อน **ประเภทส่วนบุคคล**เป็นหลัก

กลุ่มคนที่มีเงินได้พึงประเมินสูงขึ้น : ใช้สิทธิลดหย่อนจากการสร้าง **หลักประกันและความคุ้มครองทางสังคม**ให้แก่ตนเอง

สัดส่วนการหักลดหย่อนแต่ละประเภท จำแนกตามกลุ่มรายได้พึงประเมิน ปี 2563

▶ **กลุ่มผู้มีรายได้สูง** มีสัดส่วนการลดหย่อนผ่าน **การบริจาค** มากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

การลดหย่อนภาษี ทำให้ปี 2563

ภาครัฐสูญเสียรายได้จากภาษีเงินได้

บุคคลธรรมดาไปกว่า **1.1 แสนล้านบาท**

51.8%

ของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องชำระทั้งหมดในปี 2563

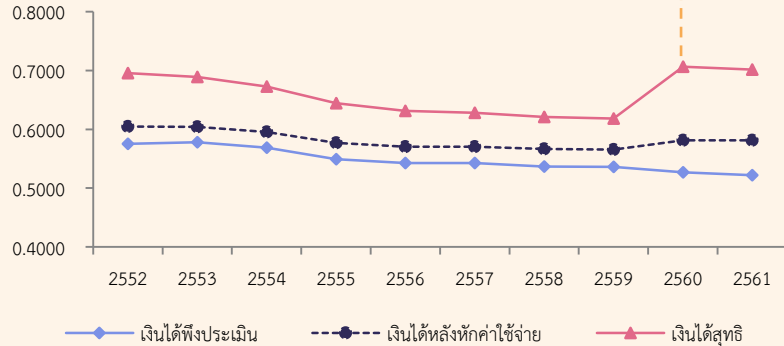
หมายเหตุ: ข้อมูล ณ วันที่ 25 มกราคม 2566 ซึ่งสัดส่วนคำนวณจากการบวกกันของมูลค่าลดหย่อนต่อแบบฯ ของแต่ละประเภท
 ที่มา : กรมสรรพากร และประมวลผลโดย กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนส่งผลให้ ความเหลื่อมล้ำของไทยเพิ่มขึ้น

การหักค่าใช้จ่ายและสิทธิประโยชน์ในการลดหย่อนต่าง ๆ ส่งผลให้ **ค่าสัมประสิทธิ์จินี** เพิ่มขึ้น

การปรับเพิ่มการลดหย่อนสำหรับผู้มีเงิน
ได้และค่าลดหย่อนคู่สมรส ในปี 2560

ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ (Gini coefficient)

มาตรการหักค่าใช้จ่ายและลดหย่อนภาษี ทำให้ระบบภาษีเงินได้ทำหน้าที่
เป็นกลไกในการกระจายรายได้และลดความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ได้ไม่ดีเท่าที่ควร

ที่มา: บทความพิเศษ: การนำข้อมูลจากฐานข้อมูลภาษีเงินได้ มาประกอบการวิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประเทศไทย, สศช., 2563

ข้อเสนอแนะ

1

มีมาตรการในการนำคนทุกกลุ่มเข้ามาอยู่ในระบบภาษี โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานนอกระบบ โดยปรับปรุงกฎหมายที่เป็นข้อจำกัดในการเข้าระบบภาษีของคนบางกลุ่ม เพื่อให้ผู้มีเงินได้ทุกคนเข้าสู่ระบบภาษี ทั้งนี้ นอกจากจะทำให้รัฐสามารถจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้มากขึ้นแล้ว ยังจะเป็นประโยชน์ให้รัฐมีฐานข้อมูลสำหรับจัดทำนโยบายและมาตรการช่วยเหลือต่าง ๆ อีกด้วย

2

ทบทวนการยกเว้นภาษีให้แก่รายได้บางประเภท

เนื่องจากการกำหนดให้มีการยกเว้นในอดีตนั้นเป็นไปเพื่อหวังผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือสังคมบางประการ ซึ่งควรมีการทบทวนถึงความจำเป็นที่สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมและไม่เป็นการเอื้อประโยชน์กลุ่มคนเพียงบางกลุ่ม

3

ทบทวนสิทธิประโยชน์การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน

พิจารณาทบทวนเกณฑ์การหักค่าใช้จ่ายและอัตราลดหย่อนให้มีความเป็นธรรมมากขึ้น โดยยังสามารถช่วยแบ่งเบาภาระประชาชนได้และไม่ทำให้รัฐสูญเสียรายได้มากเกินไป อีกทั้งจะต้องทบทวนรายการลดหย่อนบางประการที่อาจเอื้อต่อผู้มีรายได้สูงมากเกินไป

4

สื่อสารให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการจ่ายภาษี

โดยการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง เนื่องจากการใช้งบประมาณเพื่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น จะเป็นปัจจัยกระตุ้นให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการจ่ายภาษี อันจะทำให้รัฐมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

ขอขอบคุณ

Download เอกสาร : https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=socialoutlook_report

